

2022 год
ЮБІЛЕЙ ПЕРШАГА
ВЫДААННЯ

З архіва Нацыянальнай кніжнай палаты Беларусі

Кніга, як і чалавек, мае дату нараджэння – год, калі яна ўпершыню была апублікавана. І, канешне, у кніг бываюць юбілеі, а яны, як вядома, з'яўляюцца своеасаблівымі каталізатарамі ўспамінаў і служаць нагодай для таго, каб звярнуць увагу на выдатныя старонкі гісторыі літаратуры і кнігадрукавання і ўвогуле ацаніць «базу даных» культурнай спадчыны, асэнсаваць яе ўнікальнасць.

У гэтай рубрыцы прадстаўлена інфармацыя аб мастацкіх творах класікаў беларускай літаратуры, першыя выданні якіх захоўваюцца ў архіве Нацыянальнай кніжнай палаты Беларусі і для якіх 2022 год з'яўляецца юбілейным.

60 гадоў

**Танк, М. Мой хлеб надзённы :
Вершы / М. Танк. – Мінск :
Дзяржвыд БССР, 1962. – 264 с.**

Зборнік вершаў, у якіх вядучым з'яўляецца матыў прыцягнення роднай зямлі. Адразу пасля выхаду кніга атрымала высокую ацэнку літаратурных крытыкаў і ўсёй грамадска-культурнай супольнасці.

Выданне мела цвёрды пераплёт і супервокладку.

Тыраж – 3 220 экзэмпляраў.

«Мой хлеб надзённы» – чарговы зборнік Максіма Танка (Яўгена Іванавіча Скурко), названы па аднайменным вершы (напісаным яшчэ ў 1957 годзе), у якім лірычны герой асэнсоўвае свой лёс і лёс свайго народа праз сімволіку хлеба:

*Часамі ён горкі ад пылу быў,
Часамі салёны ад слёзаў быў,
Часамі гарачы ад пораху быў,
Але і салодкі ад дружбы быў
Мой хлеб надзённы.*

Як адзначаюць даследчыкі, гэта праграмны твор, што можа служыць эпиграфам да ўсёй творчасці паэта. Паўторы ў пачатку радкоў (анафары) і паўторы ў іх канцы (эпіфары) робяць верш адметным і запамінальным.

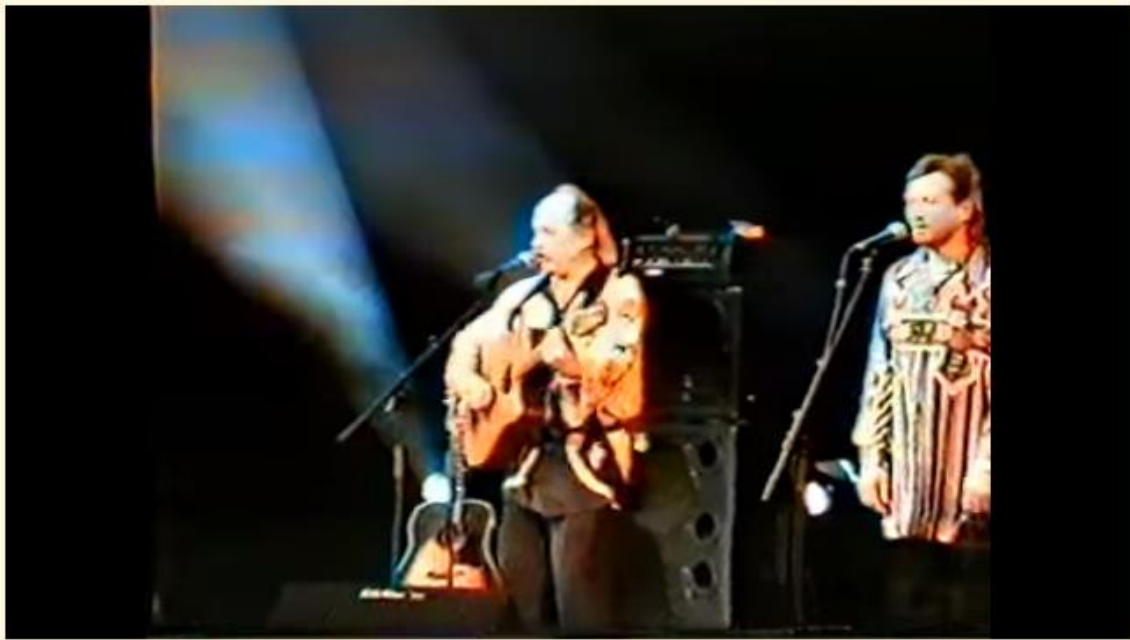
У вершах зборніка аўтар захапляецца прыгажосцю роднай прыроды, дзеліцца думкамі пра будучыню роднай зямлі і разважае пра сувязь чалавечых лёсаў з лёсам Радзімы. Таксама ў зборнік увайшлі вершы, якія можна ахарактарызаваць як ідэалагіяльныя: «Красуйся, Савецкая наша Радзіма! / Хай славіцца век тваё гордае імя! / Хай рэе над намі твой сонечны сцяг!».

*Большасць вершаў у зборніку сілаба-танічныя, але разам з імі прадстаўлены і верлібры (франц. *vers libre* ‘свабодны верш’) – творы, што не маюць метра і рыфмы і па інтанацыі блізкія да прозы. У беларускай паэзіі таго часу верлібрам яшчэ ніхто не пісаў.*

За зборнік «Мой хлеб надзённы» ў 1966 годзе Максіму Танку была прысуджана Дзяржаўная прэмія БССР імя Янкі Купалы.

60 гадоў

Прыгажосць і выразнасць вершаў зборніка «Мой хлеб надзённы» неаднойчы прыцягвалі ўвагу кампазітараў. Напрыклад, Эдзі Тырманд (аўтар шматлікіх вакальных кампазіцый, хораў, камерна-інструментальных твораў, першая жанчына-кампазітар Беларусі) напісала аднайменны дыпціх для голаса і фартэпіяна. Уладзімір Мулявін напісаў музыку на верш «Завушніцы», і песня ўвайшла ў рэпертуар славутага ВІА «Песняры».

60 гадоў

У кнігу «Мой хлеб надзённы», акрамя аднайменнага верша, увайшлі: «Стол» (1957), «Я паўдня вас чакаў» (1958), «Конаўка» (1959), «Якія раслі тут бярозы» (1959), «Стары мост» (1959), «Печ» (1959), «Роздум» (1959), «Шчасце» (1960), «Гаварылі мне калісьці» (1960), «Сямейны фотаздымак» (1960), «Сонечны гадзіннік» (1961), «Палёт над айсбергам» (1961) і інш.

Прачытаць вершы са зборніка Максіма Танка «Мой хлеб надзённы» можна на сайце беларускай электроннай бібліятэкі «Беларуская палічка»:
https://knihi.com/Maksim_Tank/Moj_chleb_nadzionny.html

2022 год
ЮБІЛЕЙ ПЕРШАГА ВЫДАННЯ